

TJAŠA MARKEŽIČ

IRENA STRAMLJIČ BREZNIK

Feminativi v slovenskem jeziku



ZORA

143

Tjaša Markežič, Irena Stramljič Breznik

Feminativi v slovenskem jeziku



Univerzitetna založba
Univerze v Mariboru

DOI <https://doi.org/10.18690/978-961-286-528-3>

© 2021 Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba / *University of Maribor, University Press*

Dostopno na / *Available at:* <https://press.um.si>

ZORA

143

Tjaša Markežič, Irena Stramljič Breznik

Feminativi v slovenskem jeziku

Mednarodna knjižna zbirka ZORA /
International Book Series ZORA

Urednik zbirke / *Editor:*

Marko Jesenšek

Mednarodni svetovalni odbor /
Editorial Advisory Board:

Jožica Čeh Steger (Maribor)

Marc L. Greenberg (Lawrence, Kansas)

István Lukács (Budapest)

Alenka Jensterle Doležal (Praha)

Bernard Rajh (Maribor)

Emil Tokarz (Katowice)

Knjiga je nastala v okviru Raziskovalnega programa št. P6-0156 (Slovensko jezikoslovje, književnost in poučevanje slovenščine (2020–2025), vodja programa prof. dr. Marko Jesenšek), ki ga sofinancira Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije iz državnega proračuna.

Knjiga je izšla s finančno pomočjo Javne agencije za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

ZORA
143

Tjaša Markežič
Irena Stramljič Breznik

Feminativi v slovenskem jeziku

Maribor
2021

Mednarodna knjižna zbirka / *International Book Series: ZORA 143*

Feminativi v slovenskem jeziku / *Feminatives in the Slovene Language*

Avtorici / *Autors*: Tjaša Markežič, Irena Stramljič Breznik

© Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba / *University of Maribor Press*

Vse pravice pridržane. Brez pisnega dovoljenja založnika je prepovedano reproduciranje, distribuiranje, predelava ali druga uporaba tega dela ali njegovih delov v kakršnem koli obsegu ali postopku, vključno s fotokopiranjem, tiskanjem ali shranjevanjem v elektronski obliki.

All rights reserved. No part of this book may be reprinted or reproduced or utilized in any form or by any electronic, mechanical, or other means, now known or hereafter invented, including photocopying and recording, or in any information storage or retrieval system, without permission in writing from the publisher.

Recenzenta / *Reviewers*: red. prof. dr. Vlasta Kučič, red. prof. dr. Andreja Žele, prof. dr. Rajna Dragičević, dr. sc. Barbara Štebih Golub

Jezikovni pregled / *Language Editor*: Ines Voršič (slovenščina / *Slovenian*), Natalia Kaloh Vid, Olena Babič (ruščina / *Russian*)

Slika na naslovnici / *Photo on Cover*: Bogdan Čobal, iz cikla *Brbotanja*, 2008

Oblikovanje in prelom / *Design and typesetting*: Katarina Visočnik

Naklada / *Circulation*: 300 izvodov / *copies*

Tisk / *Printed by*: Cicero Begunje, d. o. o.

Dostopno na / *Available at*: <https://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/619>

Izdano / *Published*: Maribor, oktober 2021

CIP – Kataložni zapis o publikaciji

Univerzitetna knjižnica Maribor

MARKEŽIČ, Tjaša

Feminativi v slovenskem jeziku / Tjaša Markežič, Irena Stramljič Breznik. – Maribor : Univerzitetna založba = University Press, 2021. – (Mednarodna knjižna zbirka Zora = International book series Zora ; 143)

ISBN 978-961-286-528-3

doi: 10.18690/978-961-286-528-3

COBISS.SI-ID 79780355

Založnik / *Published by*: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba / *University of Maribor, University Press*, Slomškov trg 15, 2000 Maribor, Slovenija, <https://press.um.si>, zalozba@um.si

Odgovorna oseba založnika / *For publisher*: prof. dr. Zdravko Kačič, rektor Univerze v Mariboru / *rector of University of Maribor*

Izdajatelj / *Issued by*: Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta, Koroška cesta 160, 2000 Maribor, Slovenija, <http://www.ff.um.si/zalozba-in-knjigarna/zora/>; ff@um.si

Cena / *Price*: 19 EUR

DOI <https://doi.org/10.18690/978-961-286-528-3>

ISBN 978-961-286-528-3

Citiranje / *Attribution*: Tjaša Markežič, Irena Stramljič Breznik, 2021: *Feminativi v slovenskem jeziku*. Maribor: Univerzitetna založba. doi: <https://doi.org/10.18690/978-961-286-528-3>.

Vsebina

Spremna beseda	7
Uvod	9
Sociološki pristop: družbeno vrednotenje spolov	11
Spreminjanje položaja žensk v Evropi	11
Položaj žensk na Slovenskem	13
Lingvokulturološki pristop	17
Ženski spol v tujih jezikih	17
Spolno (ne)občutljiva raba v slovanskem jezikoslovju	20
(Ne)seksistična raba v slovenskem jeziku	23
Lingvistični pristop	52
Besedotvorni pomeni samostalniških tvorjenk v slovenistiki	52
Funkcijska obremenitev tipičnih feminativnih priponskih obrazil	58
Feminativna obrazila v slovenskem slovničarskem izročilu	67
Teoretična izhodišča obravnave feminativov	70
Feminativi v slovanskih jezikih	70
Sklep	87
Feminativi v sodobnem slovenskem knjižnem jeziku	88
Pomenske tipologije feminativov v slovenščini	94
Feminativi kot iztočnice v slovarjih slovenskega jezika	96
Feminativi s podkategorijo človeško iz občnoimenske podstave	101
Feminativi v <i>Novejši slovenski leksiki</i>	101
Feminativi v <i>Slovarju novejšega besedja slovenskega jezika</i>	102
Feminativi v <i>SSKJ1</i> in <i>SSKJ2</i>	103

Feminativi s podkategorijo živalsko	145
Tvorba feminativov in njene omejitve	151
Težavnejše vzporedne ženskospolske oblike	151
Utemeljitev predlaganih ženskospolskih vzporednic	154
Prirast feminativov v sodobnih slovarskih priročnikih	165
Sklep	170
Tvorba feminativov iz lastnoimenske podstave	172
Poimenovanja prebivalk	172
Priimkovni feminativi	180
Sklep	192
Viri in literatura	199
Imensko kazalo	212
Kazalo preglednic	216
Recenziji	218
Povzetek: Feminativi v slovenskem jeziku	221
Abstract: Feminatives in the Slovene Language	224
Zora 1998–2021	227

Spremna beseda

Pričujoča monografija *Feminativi v slovenskem jeziku* v ospredje postavlja tipično besedotvorno zmožnost slovenščine in tudi drugih, predvsem slovanskih jezikov, da tvorijo ženskospolske vzporednice k moškospolskim poimenovanjem, izhajajočim iz dejanj, lastnosti ali značilnosti, ki jih osebe opravljajo ali so njihovi nosilci.

V prvem in drugem delu monografije, tj. ob sociološkem in lingvo-kulturološkem pristopu k problematiki feminativov, ugotavljamo, da se stališče družbe do posameznega spola in do družbenih razlik med žensko in moškim na posameznih ravneh življenja deloma odraža tudi v jeziku. Samo jezikovno dejstvo, da se namesto ženskih poimenovanj za bitja ženskega spola lahko uporabljajo njihove vzporedne moške oblike, je mogoče razložiti z znano Jakobsonovo teorijo o zaznamovanosti slovničnih kategorij. To pomeni, da je v vseh skupinah slovničnih kategorij vedno ena nezaznamovana, tj. s splošnim, nespecifičnim pomenom na konkretnem področju. Slovnični spoli slovenskega knjižnega jezika so tako glede na zaznamovanost v naslednjem razmerju: srednji je zaznamovan v odnosu do moškega in ženskega, ženski pa v odnosu do moškega. Vloga nezaznamovanega spola ali t. i. nevtralizacijska vloga ob različnosposlskih oblikah tako pripada moškemu spolu.

V monografiji nas zanima tudi družbena prepoznavnost žensk, kot jo razberemo iz slovenskega jezikovnega sistema. Besedotvorje namreč omogoča prepoznavanje zakrite ali izražene družbene hierarhizacije.

Temeljni, tretji del monografije se osredinja na lingvistični pristop, tj. na tvorbo feminativov iz občnoimenske podstave (čeprav lahko nastajajo tudi iz lastnoimenske). Del tega poglavja je namenjen tvorbeni produktivnosti feminativnih priponskih obrazil glede na zastopanost po pomenskih skupinah, pogojenih s tvorbo iz samostalniških, pridevniških ali glagolskih podstav. Po pričakovanjih je tvorbena obremenitev ženskospolskih obrazil sicer zelo velika, ker jih je relativno majhno število. Šele analiza gradiva pa kaže prepoznavno funkcijsko diferenciacijo.

Stališča o ženskospolskih oblikah kot vselej modifikacijskih tvorjenkah niso absolutno poenotena niti v domačem niti tujem, zlasti slovanskem,

jezikoslovju. V monografiji dosledno izhajamo iz teorije Jožeta Toporišiča, da se feminativi tvorijo na dva načina: (a) z dodajanjem ženskospolskega obrazila tvorjenkam moškega spola; (b) z zamenjavo celotnega ali le izglasnega dela moškospolskega obrazila z ženskospolskim ob isti podstavi. Omenjena načina tvorbe sta prepoznana v večini slovanskih jezikov, ki imajo tovrstno tvorbo tudi najbolj razvito, vendar pod različnimi termini. Nesporno prepoznani kot prave modifikacijske tvorjenke so tisti feminativi, nastali z dodajanjem ženskospolskega obrazila na moškospolsko obliko. Zanje srečamo še poimenovanja integralni ali pravi tvorbeni feminativi. Različni interpretaciji druge skupine, ko nastopata vprašanji, ali gre za vzporedno tvorbo tako moške kot ženske oblike iz iste podstave ali izpeljavo ženskospolske oblike iz moškospolske, ki se ji odvzame obrazilo in le-to nadomesti z ženskospolskim, pa sta prisotni tako v slovenistiki, srbistiki in kroatistiki. Termina, ki ju določata, sta vzporedne ženskospolske tvorjenke oz. nepravi ali semantični feminativi. Odločitev za interpretacijo gradiva ženskospolskih tvorjenk po načelu dodajalnega oz. zamenjevalnega tipa v formalnem smislu vzpostavlja jasen metodološki red, ki pa ne izključuje drugačnih možnih pogledov na način tvorbe t. i. zamenjevalnega tipa, vendar v pričujočem delu omogoča vpogled v produktivnost in obrazilne značilnosti enega ali drugega tipa tvorbe.

Eden od namenov monografije je namreč tudi predstaviti funkcijsko produktivnost feminativnih obrazil in njihovo pojavnost potrditi s pomočjo jezikovnih priročnikov in korpusov. Feminativi se sicer (Toporišič 2004) lahko tvorijo z naslednjimi priponskimi obrazili: *-a/-á*, *-ica/-íca*, *-ja*, *-ulja*, *-inja/-ínja*, *-ka*, *-(ov)ka* in *-ična*. To velja za tvorbo iz občnoimenske in lastnoimenske podstave. Za raziskavo feminativne tvorbe v slovenščini smo uporabili različne jezikovne vire in ugotovili, da se v novejših virih pojavljajo še druga priponska obrazila, pri čemer nekatera nastopajo samo kot dodajalna, druga pa zgolj kot zamenjevalna. Zato smo posebej raziskali, kateri način tvorjenja feminativov v slovenščini prevladuje.

Monografija tako ponuja celovit prikaz ženskospolske tvorbe s perspektive jezikovnega sistema in njenega odraza v družbeni realnosti.

Uvod

Stališče družbe do posameznega spola in s tem do družbenih razlik med žensko in moškim se odraža na posameznih mikroravnih vsakdanjega življenja, tudi v jeziku. Glede rabe slovničnih spolov *Slovenska slovnica* (Toporišič 2004: 266) pravi, da je »moški spol slovnično nezaznamovan nasproti ženskemu, zato se v primerih, ko je jasno, za kateri spol gre, samostalniške besede in oblike moškega spola lahko rabijo namesto ženskih«. Dejstvo, da se namesto ženskih poimenovanj za osebe lahko uporabljajo moška, ki so nezaznamovana, lahko razložimo s tem, da ima slovnični spol možnost posploševanja; tako poimenovanje za moški spol ne referira več na naravni spol, temveč izraža pomensko sestavino »spolsko nevtralnno«. V taki opredelitvi vloge slovničnega spola kot nadspola v jezikovnem sistemu vidijo nekateri zapostavljanje ženske oz. ženskega spola. V Sloveniji se je začelo o tovrstni tematiki razpravljati v devetdesetih letih 20. stoletja (Žagar, Milharčič Hladnik 1995, Bešter 1997, Vidovič Muha 1997), sprva s pobudo o upoštevanju ženskega spola v zakonskih besedilih v ljubljanski mestni upravi, kasneje pa s pripravo priporočil za izogibanje seksistični rabi jezika; slednje med drugim priporoča dosledno rabo ženskospolskih oblik.

Tvorjenje feminativov, ženskih oblik pri moških poimenovanjih za delujoče osebe, tj. poklice, nazive, čine itd., a tudi za živali, je tipična besedotvorna zmožnost slovenščine in drugih slovanskih jezikov¹ (Korošec 1989: 443), pri čemer je mogoča tvorba iz občnoimenske in lastnoimenske podstave. Toporišič v *Slovenski slovnici* (2004: 183) feminative definira kot ženske pare moškim in jih obravnava znotraj inačenjske (modifikacijske) izpeljave. Podobno velja tudi v preostalih slovanskih jezikih (npr. Ćorić 1982, Mlunice češtiny 1986, Koneski 2003, Klajn 2003, Zemška 2006, Štebih Golub 2014, Dragičević, Utvić 2019). Tako so tovrstne tvorjenke rezultat drugotnega besedotvornega postopka – nastopajo zgolj kot ženski par k že obstoječemu moškemu imenu (Korošec 1998: 77–79). Feminativi se (Toporišič 2004) tvorijo s priponskimi obrazili *-a/-á*, *-ica/-íca*, *-ja*, *-ulja*,

¹ Možnost tovrstne tvorbe obstaja tudi v neslovanskih jezikih, denimo v nemščini (npr. *der Lehrer* → *die Lehrerin*).

-inja/-inja, -ka, -(ov)ka in -ična, vendar je v slovenščini lahko parno žensko poimenovanje pri višje razvitih večjih bitjih izraženo tudi s posebno besedo (npr. *mož* – *žena*, *oče* – *mati*, *hlapec* – *dekla* ...). Ob tem Irena Stramljič Breznik (2004: 18, po Vidovič Muha 1997) opozarja, da poimenovanja ženskih oseb sodijo med nemodifikacijske izpeljanke, kadar gre za biološko (*dojilja*) ali sociološko zaznamovanost (*perica*) in enako pri tvorjenkah ženskega spola za živali, če ni moškospolskega ustreznika (*brenčalka*).

Feminativi se v slovenščini tvorijo na dva načina: (a) z dodajanjem ženskospolskega obrazila tvorjenkam moškega spola; (b) z zamenjavo celotnega ali le izglasnega dela moškospolskega obrazila z ženskospolskim ob isti podstavi (Toporišič 1966: 98, Stramljič Breznik 1994/95, Korošec 1998, Jež 1998: 225–226). Dodajalna feminativna priponska obrazila je mogoče razvrstiti glede na to, s katerimi tipičnimi soglasniškimi izglasji moškospolskih obrazil se družijo, zamenjevalna obrazila pa glede na to, katera moškospolska obrazila zamenjujejo. Kljub temu pa nekateri jezikoslovci pri zamenjavi moškospolskega priponskega obrazila z ženskospolskim kot načinu modifikacijske izpeljave vidijo očitno podrejanje tvorbe poimenovanj za ženske osebe poimenovanjem za moške, npr. *pravnica*, *zdravnica*, *delavka* – take tvorjenke je namreč mogoče razumeti kot navadne izpeljanke iz samostalnika z besedotvornim pomenom 'nosilka povezave'. Na to opozarja Irena Stramljič Breznik (2004: 18), ki se sklicuje na Vidovič Muho (1997: 71; 2003: 180), menja glede tega pa so podobna tudi v nekaterih drugih slovanskih jezikih (npr. Barič 1987, Štebih Golub 2012).

Namen monografije je na podlagi obsežnejše raziskave predstaviti tudi funkcijsko produktivnost feminativnih priponskih obrazil in njihovo pojavnost potrditi s pomočjo sodobne korpusne metode, ki omogoča statistično relevantnejšo in večjo verodostojnost prikaza realnega stanja na različnih področjih jezikovne rabe. V ta namen bo uporabljen milijardni korpus *Gigafida 2.0*. V okviru feminativne tvorbe želimo za vsa produktivna obrazila ugotoviti, s katerimi tipičnimi izglasji moških oblik se družijo oz. katera moškospolska obrazila zamenjujejo.

Kazalo preglednic

Preglednica 1: <i>Funkcijska obremenitev feminativnih priponskih obrazil po pomenskih skupinah – izpeljava samostalnika iz glagola</i> . . .	59
Preglednica 2: <i>Funkcijska obremenitev feminativnih priponskih obrazil po pomenskih skupinah – izpeljava samostalnika iz pridevniške besede</i>	61
Preglednica 3: <i>Funkcijska obremenitev feminativnih priponskih obrazil po pomenskih skupinah – izpeljava samostalnika iz samostalnika, navadna izpeljava</i>	63
Preglednica 4: <i>Funkcijska obremenitev feminativnih priponskih obrazil po pomenskih skupinah – izpeljava samostalnika iz samostalnika, modifikacijska izpeljava</i>	65
Preglednica 5: <i>Primerjalni pregled zastopanosti feminativnih priponskih obrazil (2004–1584)</i>	67
Preglednica 6: <i>Primerjalni pregled feminativnih priponskih obrazil (SS – SSKJ1 in SSKJ2)</i>	104
Preglednica 7: <i>Zamenjava moškospolskih priponskih obrazil s feminativnimi v SSKJ1 in SSKJ2</i>	105
Preglednica 8: <i>Sinteza številske obrazilne produktivnosti – zamenjevalni način (SSKJ1 in SSKJ2)</i>	114
Preglednica 9: <i>Sinteza obrazilne produktivnosti – zamenjevalni način ob moškospolskih izglasjih (SSKJ1 in SSKJ2)</i>	117
Preglednica 10: <i>Družljivost feminativnih priponskih obrazil z moškospolskimi obrazili v SSKJ1 in SSKJ2</i>	121
Preglednica 11: <i>Sinteza obrazilne produktivnosti – dodajalni način (SSKJ1 in SSKJ2)</i>	133
Preglednica 12: <i>Sinteza obrazilne produktivnosti – dodajalni način ob moškospolskih izglasjih (SSKJ1 in SSKJ2)</i>	140

Preglednica 13: <i>Dodajalna feminativna priponska obrazila pri tvorbi poimenovanj živali v SSKJ1</i>	145
Preglednica 14: <i>Zamenjava moškospolskega priponskega obrazila z ženskospolskim pri tvorbi poimenovanj živali v SSKJ1</i>	147
Preglednica 15: <i>Parna ženskospolska poimenovanja za živali v SSKJ1 in SSKJ2</i>	148
Preglednica 16: <i>Omejena tvorba feminativov</i>	153
Preglednica 17: <i>Zastopanost feminativnih priponskih obrazil pri tvorbi poimenovanj za prebivalke v starejših slovnica</i>	176
Preglednica 18: <i>Priimkovni feminativi, tvorjeni s priponskim obrazilom -ica</i>	186
Preglednica 19: <i>Priimkovni feminativi, tvorjeni s priponskim obrazilom -ca</i>	187
Preglednica 20: <i>Priimkovni feminativi, tvorjeni s priponskim obrazilom -ka</i>	188
Preglednica 21: <i>Priimkovni feminativi, tvorjeni s priponskim obrazilom -(ev)ka</i>	189
Preglednica 22: <i>Priimkovni feminativi, tvorjeni s priponskim obrazilom -(ov)ka</i>	190

Recenziji

Znanstvena monografija *Feminativi v slovenskem jeziku* avtoric dr. Markežič in dr. Stramljič Breznik obravnava zanimivo sociolingvistično in jezikoslovno področje spolno zaznamovanih izrazov, ki dokazujejo, da je jezik odraz določene družbe in obdobja, saj se družbenopolitične in ekonomske spremembe najprej zrcalijo v obliki nove leksike. Feminativi kot ženski pari moškemu izrazju, ki vključujejo poimenovanja oseb (*dekan – dekanja*) in živali (*samec – samica*), pričajo o porastu feminativov v sodobni slovenščini, predvsem kot posledica spremembe družbenega vrednotenja spolov in prepoznavnosti žensk, kar narekuje tudi Direktiva 2010/41/EU o uporabi načela enakega obravnavanja moških in žensk brez spolnih stereotipov.

Uvodoma avtorici osvetljujeta vlogo feminativov v povezavi z zgodovinskim orisom položaja žensk v evropskem prostoru in znotraj sodobnega globaliziranega ter večkulturnega okolja. Gre za interdisciplinarni in sociolingvistični pristop, ki odraža družbene in kulturne lastnosti družbe, zato nam lahko poimenovanja v jeziku pokažejo, kakšen odnos imamo do žensk v sodobni slovenski družbi. Avtorici predstavljata obsežen pregled zgodovinskega razvoja ženskega gibanja in opozarjata na nujnost spoštovanja obeh spolov, ki hkrati omogočata enakopravno in neposredno sporazumevanje in ohranjanje slovenščine kot uradnega jezika Evropske unije ob upoštevanju enakopravnosti kot civilizacijske vrednote. Avtoričini stališči se v razpravi jasno izrišeta, ko besedotvorno zmožnost slovenščine postavita v širši družbeni in kulturološki kontekst, pri naslovnikih pa oblikujeta zavest o odgovornosti jezikoslovcev, upoštevajoč slovniško izročilo v luči spolne enakopravnosti. V monografiji se avtorici osredinjata predvsem na konceptualni prikaz razvoja in rabe feminativov kot družbene vrednote, ob tem pa posebno pozornost namenjata empirični raziskavi in posebni skupini tvorjenk ženskospolskih poimenovanj ter predstavljata feminative z besedotvornega vidika.

Monografija je zanimivo branje ne le za jezikoslovce, temveč tudi za druge izobražence, ki se želijo podrobneje seznaniti z obrazilno kombinatoriko ženskih poimenovanj in zgodovinskim razvojem feminativov kot družbeno prakso. Bralce bo pritegnila povezava razmišljanja obeh avtoric o sociološkem pomenu jezikoslovja in še posebej zavzemanje za enakopravnost spolov skozi besedotvorni vidik, kar bogati znanstveno delo, razširja njegovo interdisciplinarnost in bo pritegnilo tudi laične bralce.

K večji preglednosti razprave pripomore opis in pomen družbenega stališča do obeh spolov v 21. stoletju. Avtorici se lotevata tudi enega ključnih vprašanj sodobnega besedotvorja, neenotnega teoretičnega pristopa, ob tem pa se naslanjata predvsem na tvorbo t. i. zamenjevalnega tipa feminativov in interpretacijo modifikacijskih izpeljank. Avtorici namreč raziskujeta, kateri način tvorjenja feminativov v slovenščini prevladuje – ali z dodajanjem feminativnega priponskega obrazila samostalniku moškega spola ali z zamenjavo moškospolskega obrazila z ženskospolskim.

Potrebno je omeniti, da so v slovenskem besedotvorju raziskave feminativov zelo redke, brez celovite predstavitev in pregleda. Gre za razvijanje novih besedotvornih spoznanj, ki so povezana z družbeno realnostjo in prinašajo zanimive izsledke o načinu tvorjenja feminativov v slovenščini. Monografija ponuja celovit prikaz feminativne tvorbe s perspektive jezikovnega sistema in njenega odraza v družbeni realnosti.

Pričujočo interdisciplinarno zasnovano monografijo o besedotvorni zmožnosti slovenščine, da tvori ženskospolske vzporednice k moškospolskim poimenovanjem, prinašajočo nova spoznanja in redko empirično analizo, ki predstavlja izvirno razpravo o bogatem besedotvornem in zgodovinskem razvoju slovenskega jezika, priporočam za sofinanciranje v okviru Javnega razpisa za sofinanciranje izdajanja znanstvenih monografij v letu 2021.

Red. prof. dr. Vlasta Kučič

Monografija obravnava angažirano temo o ženskih poimenovanjih. Tema sega v vsa področja družbeno-kulturnega delovanja, zato je poleg naštetih vidikov potrebno tudi jezikovno oz. jezikoslovno stališče. Jezikoslovje, čeprav vezano na jezik kot izrazito družbeni pojav, se trudi čim bolj objektivno analitično predstaviti vse sistemske zmožnosti tvorbe feminativov. Pri tem se lahko opira zlasti na dve izhodišči: sistemskorazvojne zmožnosti jezika in sinhrona gradivno potrjena raba jezika. Zlasti znotraj sinhrono jezikovne rabe je potrebno tudi sproti ovrednotiti domače sistemske in prevzete tvorbeno zmožnosti. Eden od glavnih namenov monografije je vsekakor bil predstaviti trenutne tvorbeno zmožnosti slovenščine in za to sta avtorici uporabili vse relevantno razpoložljivo gradivo.

Sodobna besedotvorna aksiomatika oz. že kar sistem besedotvornih aksiomov za slovenščino se je izoblikoval v zadnjih štiridesetih letih. Znotraj tega tvorba feminativov predstavlja sicer majhen, vendar zelo aktualen in živ delček tvorbeno problematike. Zlasti širjenje družbene, poklicne in širše kulturološke angažiranosti v zelo razvejanih vsakdanjih dejavnostih prinaša tudi dejanske potrebe, da se za različne statusne in poklicne vloge ponujajo tudi alternativne ali pa celo nove možnosti tvorbe za vzporedna moška in ženska poimenovanja. Sodobno slovensko besedotvorje ima torej stalni izziv, kako utemeljeno razlagati že obstoječa poimenovanja in hkrati tudi kako jeziko(slo)vno utemeljeno tvoriti nova.

V kontekstu iskanja čim boljših rešitev znotraj sistemskih možnosti slovenščine so zelo željene obravnave, ki izhajajo iz teoretičnega védenja in temeljijo na aktualnem relevantnem živem gradivu.

Težišče monografije je jezikoslovni del obravnave ženskih poimenovanj oz. feminativov. Monografija izhodiščno predstavi (ne)enotne teoretične poglede na tvorbo feminativov tipa *kuharica*, *fizičarka* in se posledično odloči za interpretacijo feminativov kot modifikacijskih izpeljank, nastalih po tvorbenem načelu dodajalnega oz. zamenjevalnega tipa ženskospolskih obrazil ob moškospolskih podstavah. Avtorici odločitev za interpretacijo gradiva ženskospolskih tvorjenk po načelu dodajalnega oz. zamenjevalnega tipa v formalnem smislu utemeljujeta s tem, da se tako vzpostavlja jasen metodološki red, ki pa ne izključuje drugačnih možnih pogledov na način tvorbe in hkrati omogoča najširšo možno predstavitev funkcijske produktivnosti feminativnih obrazil.

Zlasti gradivno bogata obravnava ponuja dovolj jasen in prepotreben pregled dosedanjih teoretičnih obravnjav feminativov in z gradivno utemeljenimi komentarji ne izloča ali zanika drugačnih vidikov, temveč jih predstavitevno vključuje in dopušča kot uporabne opcije za prihodnje analize vseh nadaljnjih tvorbo.

Monografsko delo ponuja celosten uvid v dosedanjo obravnavo feminativov, hkrati pa ponuja bogato aktualno gradivo in z analizo le-tega tudi teoretične možnosti za boljše nadaljnjo tvorbo in uporabo feminativov.

Red. prof. dr. Andreja Žele

Povzetek

Feminativi v slovenskem jeziku

Tjaša Markežič, Irena Stramljič Breznik

Monografija v ospredje postavlja tipično besedotvorno zmožnost slovenščine in tudi drugih, predvsem slovanskih jezikov, da tvorijo ženskospolske vzporednice k moškospolskim poimenovanjem, izhajajočim iz dejanj oseb, njihovih lastnosti ali značilnosti. Pristop k tematiki je interdisciplinaren: sociološki, lingvokulturološki in lingvistični.

Prvi del monografije se v okviru sociološkega pristopa ukvarja z orisom družbenega vrednotenja spolov in spreminjanja položaja žensk v Evropi in na Slovenskem. Korenine ženskega gibanja segajo v čas razsvetljenstva, kasneje pa ga je spodbudila francoska revolucija z zahtevo po upoštevanju načela enakosti za oba spola. Z zgodovinske perspektive lahko govorimo v državah Zahoda o treh valovih feminizma, s katerimi so se identificirale tudi ženske na Slovenskem, zahtevale pravice in opozarjale na svoj družbeni položaj.

Drugi del monografije v okviru lingvokulturološkega pristopa ugotavlja stališča družbe do posameznega spola in do družbenih razlik med žensko in moškim na posameznih ravneh življenja, ki se odraža tudi v jeziku. Dejstvo, da se namesto ženskih poimenovanj, še posebej ko gre za poklic ali nosilstvo funkcije, za bitja ženskega spola lahko uporabljajo njihove moške oblike, je mogoče razložiti s teorijo o zaznamovanosti slovničnih kategorij. Po njej so si slovnični spoli glede na zaznamovanost v naslednjem razmerju: srednji je zaznamovan v odnosu do moškega in ženskega, ženski pa v odnosu do moškega. Vloga nezaznamovanega

NASLOVA AVTORIC: Tjaša Markežič, Prva gimnazija Maribor, Maribor, Slovenija, tjasa.markezic@prva-gimnazija.org; Irena Stramljič Breznik, Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta, Oddelek za slovanske jezike in književnosti, Maribor, Slovenija, irena.stramljic@um.si

DOI <https://doi.org/10.18690/978-961-286-528-3>

ISBN 978-961-286-528-3

spola ali t. i. nevtralizacijska vloga ob različnospolskih oblikah tako pripada moškemu spolu. Take njegove jezikovnosistemske nadspolne vloge pa nekateri ne priznavajo in jo prepoznavajo kot odraz zapostavljanja družbene vloge žensk.

S perspektive obeh predstavljenih pogledov se pozornost monografije usmeri v tretji, tj. osrednji lingvistični pristop, v katerem je posebna skupina tvorjenk ženskospolskih poimenovanj ali t. i. feminativov predstavljena z besedotvornega vidika, ki ga vsestransko zanima način tvorbe ter podstavna in obrazilna kombinatorika takih poimenovanj. Monografija izhodiščno predstavi (ne)enotne teoretične poglede (še zlasti na tvorbo t. i. zamenjevalnega tipa) feminativov in se, upoštevaje slovensko slovniško izročilo, odloči za njihovo dosledno interpretacijo kot modifikacijskih izpeljank, nastalih po tvorbenem načelu dodajalnega oz. zamenjevalnega tipa ženskospolskih obrazil ob moškospolskih podstavah. V formalnem smislu je s tem vzpostavljen jasen in enoten metodološki pristop, ki tudi zamenjevalni tip ženskospolskih tvorjenk ohranja znotraj kategorije feminativov. Prvi argument za to je ohranjanje enotne modifikacijske besedotvornopomenske kategorije feminativnih izpeljank, razumljenih kot jezikovnosistemsko možnost nastajanja parnih ženskih poimenovanj k moškim bodisi z dodajanjem (*tisk-ar – tisk-ar-ka*) bodisi z zamenjavo moškospolskega obrazila (*bor-ec – bor-ka*). Ker po podobni tvorbeni poti nastajajo tudi parna moška poimenovanja k ženskimi, t. i. maskulinativi, bodisi z dodajanjem (*gospod-inja – gospod-inj-ec*) bodisi z zamenjavo ženskospolskega obrazila (*žanj-ica – žanj-ec*). Drugi argument temu v prid je v časovnem razvoju prepoznan slovanski besedotvorni vzorec morfemske zamenjave moških obrazil z ženskimi, potrjen v slovanski občno- in lastnoimenski leksiki. Tudi v slovenskih narečjih ohranjeni še drugi tovrstni pari kažejo, da so npr. tvorjenke na *-ica* v odnosu do podstavnega samostalnika na *-ec* njegove feminativne tvorjenke.

Tako tvorbeno enotna interpretacija feminativov je pogoj za presojo njihovih obrazilnih značilnosti v občnoimenski leksiki, ki vključuje pregled ženskih poimenovanj za ljudi in živali, kot v lastnoimenski leksiki, pri kateri je pozornost namenjena poimenovanjem prebivalk in priimkovnim feminativom. Temeljno gradivno izhodišče so vsi spletno dostopni slovarji s poudarkom na *SSKJ1* in *SSKJ2* ter korpus *Gigafida 2.0*. Po pričakovanju je tvorbeno obremenitev ženskospolskih obrazil zaradi njihovega omejenega števila zelo velika. Novosti monografije, ki jo vodi objektivni jezikoslovni pogled brez ideoloških tendenc, so ugotovitve, da je zamenjevalni tvorbeni način feminativov nekoliko pogostejši, da se glede na tvorbeno moč po zaporedju razvrščajo obrazila *-ka*, *-ica*, *-inja*, pri čemer je par excellence obrazilo feminativnih modifikacijskih izpeljank obrazilo *-ka*, ter da delež feminativnih tvorjenk v rabi narašča, kar se odraža tudi v trenutnih slovarjih.

Gradivno bogato podprta leksikološka raziskava pa odpira možnost raziskovanja še v leksikografsko smer in oblikovanje slovarja slovenskih feminativov. V njem bi z opazovanjem istokorenskih feminativov v rabi lahko odkrili, kateri dejavniki

preferirajo po eni strani rabo moške pred žensko obliko in po drugi strani eno obrazilno obliko pred drugo pri obrazilno variantno rabljenih feminativih.

Ključne besede: besedotvorje, feminativ, izobčnoimenski feminativi, izlastnoimenski feminativi, produktivnost in družljivost obrazil

Abstract

Feminatives in the Slovene Language

Tjaša Markežič, Irena Stramljič Breznik

The monograph deals with the word-formation potential of the Slovene language and other languages, in particular Slavic ones, to form feminine variants of masculine terms derived from base words denoting actions, properties and characteristics. The approach adopted in the book is interdisciplinary: sociological, linguocultural and linguistic.

The first part of the monograph presents a sociological approach to the discussion of the social value of gender and the changing position of women in Europe and Slovenia. The roots of women's liberation movement date back to the time of enlightenment and later the French revolution, which demanded gender equality. Historically, the West experienced three waves of feminism and these movements also provided inspiration for the fight of Slovene women for equal rights and a better social status.

The second part of the monograph is based on a linguocultural approach to the study of social attitudes to gender and social differences between men and women in different spheres of life that are expressed through language. The fact that masculine terms for professions or social positions can be used for female referents may be explained with the help of the theory of markedness of grammatical categories. According to this theory, grammatical genders are related in the following way: neuter gender is marked in relation to masculine and feminine gender, and feminine gender is marked in relation to masculine gender. The role of unmarked gender, i.e. the neutralising function in the coordination of words

CORRESPONDENCE ADDRESS:: Tjaša Markežič, Prva gimnazija Maribor, Maribor, Slovenia, tjasa.markezic@prva-gimnazija.org; Irena Stramljič Breznik, University of Maribor, Faculty of Arts, Department of Slavic Languages and Literatures, Maribor, Slovenia, irena.stramljic@um.si

DOI <https://doi.org/10.18690/978-961-286-528-3>

ISBN 978-961-286-528-3

of different genders, is thus the domain of masculine gender. However, such a typological explanation is not accepted universally and could be seen as a sign of discrimination against women, as it does not account for social influences.

Taking into account the above approaches, the third part of the monograph concentrates on the third, central approach, i.e. the linguistic approach. The linguistic approach explains feminine terms within the category of feminatives in terms of general word-formation processes and different base-affix combinations. This section presents different theoretical views, especially differences in the interpretation of what is called the substitution type of feminatives. Following the traditional explanations in Slovene scholarly literature, here such formations are interpreted as derivations of the modification type created through two word-formation principles: a) substitution and b) addition of feminine suffixes to masculine bases. This approach presents a clear and unified methodology, keeping the substitution type of feminine formations within the category of feminatives. The first argument in favour of such an approach is that it enables the preservation of a unified category of feminatives as formations of a modification type. Feminine forms are derived from masculine terms either through adding the feminine suffix (*tisk-ar – tisk-ar-ka*) or through substituting the masculine suffix with the feminine suffix (*bor-ec – bor-ka*). Similarly, masculine terms which are derived from feminine terms, i.e. masculinatives, are created through adding a masculine suffix (*gospod-inja – gospod-inj-ec*) or through substituting the masculine suffix with the feminine suffix. (*žanj-ica – žanj-ec*). The second argument in favour of such an interpretation is the historical development of the Slavic word-formation pattern of the morphemic substitution of masculine suffixes with feminine suffixes, evidence for which exists in Slavic common and proper nouns. Other similar pairs from Slovene dialects also show that formations with the suffix *-ica* are feminatives in relation to the base ending in *-ec*.

Such a unified interpretation of feminatives enables a proper study of the use of suffixes in common nouns comprising feminine terms for people and animals, as well as in proper nouns for female inhabitants or surname feminatives. The data was gathered from all accessible web dictionaries, especially from SSKJ1, SSKJ2 and the corpus Gigafida 2.0. According to expectations, the results show that feminine suffixes are highly productive due to their limited number. The research, which is based on a linguistic approach without an ideological framework, presents some new findings on the distribution and form of feminatives: a) the substitution type of feminatives is slightly more frequent, b) the most productive suffixes are *-ka*, *-ica*, *-inja*, with *-ka* surpassing all other suffixes as the most important suffix used for feminine modification derivation, c) the distribution of feminine formations has increased, which is also evident in current dictionaries.

The findings of this lexicological research are based on extensive data and offer a basis for further lexicographical studies that would enable the creation of a dictionary of Slovene feminatives. Such a dictionary could also contain information

about the use of different variants of feminatives with the same root to be able to explain preferences for the use of masculine forms over feminine forms and the use of some suffixes over other suffixes in the case of feminine variants with different suffixes.

Key words: word-formation, feminine, feminatives derived from common nouns, feminatives derived from proper nouns, suffix productivity, suffix combination

Zora 1998–2021

- 1 Jože Lipnik (ur.), *Volkmerjev zbornik*
- 2 Vida Jesenšek, *Okkasionalismen*
- 3 Marko Jesenšek (ur.), Bernard Rajh (ur.), *Dajnkov zbornik*
- 4 Bernard Rajh (ur.), *Dajnkovo berilo*
- 5 Marko Jesenšek, *Deležniki in deležja na -č in -ši*
- 6 Zinka Zorko, *Haloško narečje in druge dialektološke študije*
- 7 Irena Stramljič Breznik, *Prispevki iz slovenskega besedoslovja*
- 8 Zinka Zorko (ur.), Mihaela Koletnik (ur.), *Logarjev zbornik*
- 9 Marko Jesenšek (ur.), *Murkov zbornik*
- 10 Jože Lipnik (ur.), *Simoničev zbornik*
- 11 Matjaž Birk, “... vaterländisches Interesse, Wissenschaft, Unterhaltung und Belehrung ...”
- 12 Mihaela Koletnik, *Slovenskogoriško narečje*
- 13 Jožica Čeh, *Metaforika v Cankarjevi kratki pripovedni prozi*
- 14 Edvard Protner, *Herbartistična pedagogika na Slovenskem*
- 15 Suzana Cergol, *Als ich noch der Waldbauernbub war Petra Roseggerja in Solzice Prežihovega Voranca*
- 16 Jože Lipnik (ur.), *Kidričev zbornik*
- 17 Fedora Ferluga Petronio (ur.), *Plurilingvizem v Evropi 18. stoletja*
- 18 Marko Jesenšek (ur.), Bernard Rajh (ur.), Zinka Zorko (ur.), *Med dialektologijo in zgodovino slovenskega jezika*
- 19 Bernard Rajh, *Od narečja do vzhodnoštajerskega knjižnega jezika*
- 20 Melanija Larisa Fabčič, *Der Text als existenziale Kategorie expliziert am Beispiel der Textsorte ‘autobiographisches Notat’*
- 21 Dejan Kos, *Theoretische Grundlage der empirischen Literaturwissenschaft*
- 22 Darja Pavlič, *Funkcije podobja v poeziji K. Koviča, D. Zajca in G. Strniše*
- 23 Zinka Zorko (ur.), Miha Pauko (ur.), *Avgust Pavel*
- 24 Oskar Autor, *Paideia*
- 25 Zinka Zorko (ur.), Mihaela Koletnik (ur.), *Glasoslovje, besedoslovje in besedotvorje v delih Jakoba Riglerja*
- 26 Martina Orožen, *Razvoj slovenske jezikoslovne misli*
- 27 Alja Lipavac Oštir, *Gramatikalizacija roditelja v nemščini in slovenščini*

- 28 Marko Jesenšek, Zinka Zorko, Mihaela Koletnik, Drago Unuk, Irena Stramljič Breznik, Vida Jesenšek, Melanija Fabčič, Nada Šabec, *Besedoslovne lastnosti slovenskega knjižnega jezika in narečij*
- 29 Elizabeta Bernjak, *Slovenščina in madžarščina v stiku*
- 30 Melita Zemljak, *Trajanje glasov štajerskega zabukovskega govora*
- 31 Zinka Zorko (ur.), Mihaela Koletnik (ur.), *Besedoslovje v delih Frana Miklošiča*
- 32 Marko Jesenšek (ur.), *Knjižno in narečno besedoslovje slovenskega jezika*
- 33 Marko Jesenšek, *Spremembe slovenskega jezika skozi čas in prostor*
- 34 Branislava Vičar, *Izrazne skladenjske zgradbe v delih Antona Šerfa*
- 35 Mira Krajnc, *Besedilne značilnosti javne govorjene besede*
- 36 Alenka Valh Lopert, *Kultura govora na Radiu Maribor*
- 37 Marija Stanonik, *Hišna imena v Žireh*
- 38 Blanka Bošnjak, *Premiki v sodobni slovenski kratki prozi*
- 39 Anna Kolláth, *Magyarul a Muravidéken*
- 40 Martina Orožen (ur.), *Tinjska rokopisna pesmarica*
- 41 Mihaela Koletnik (ur.), Vera Smole (ur.), *Diahronija in sinhronija v dialektoloških raziskavah*
- 42 István Lukács, *Paralele. Slovensko-madžarska literarna srečanja*
- 43 Majda Schmidt, Branka Čagran, *Gluhi in naglušni učenci v integraciji/inkluziji*
- 44 Marko Jesenšek (ur.), Zinka Zorko (ur.), *Jezikovna predanost. Akademiku prof. dr. Jožetu Toporišiču ob 80-letnici*
- 45 Simona Pulko, *Sporočanje v osnovni šoli*
- 46 Vida Sruck, *Človek odtujen v množico*
- 47 Vida Jesenšek (ur.), Melanija Fabčič (ur.), *Phraseologie kontrastiv und didaktisch*
- 48 Darinka Verdonik, *Jezikovni elementi spontanosti v pogovoru*
- 49 Marko Jesenšek (ur.), *Besedoslovne spremembe slovenskega jezika skozi čas in prostor*
- 50 Marko Jesenšek (ur.), *Besedje slovenskega jezika*
- 51 Marija Stanonik, *Slovenska narečna književnost*
- 52 Rudi Klanjšek, *Pogledi na družbeno spremembo*
- 53 Klementina Jurančič Petek, *The Pronunciation of English in Slovenia*
- 54 Katja Plemenitaš, *Posamostaljenja v angleščini in slovenščini*
- 55 Marko Jesenšek (ur.), *Življenje in delo Jožefa Borovnjaka*
- 56 Marko Jesenšek (ur.), *Od Megiserja do elektronske izdaje Pleteršnikovega slovarja*
- 57 Nada Šabec (ur.), *English Language, Literature and Culture in a Global Context*
- 58 Brigita Kacjan, *Sprachelementspiele und Wortschatzerwerb im fremdsprachlichen Deutschunterricht mit Jugendlichen und jungen Erwachsenen*
- 59 Mirko Križman, *Jezikovne strukture v pesniškem opusu avstrijske pesnice Christine Lavant*

- 60 Mihaela Koletnik, *Panonsko lončarsko in kmetijsko izrazje ter druge dialektološke razprave*
- 61 Vida Struk, *Filozofova sociološka avantura*
- 62 Johanna Hopfner (ur.), Edvard Protner (ur.), *Education from the Past to the Present. Pedagogical and Didactic Lessons from the History of Education*
- 63 Mira Krajnc Ivič, *Razgovor kot vrsta komunikacijskega stika*
- 64 Zinka Zorko, *Narečjeslovne razprave o koroških, štajerskih in panonskih govorih*
- 65 Dragica Haramija, *Slovensko-hrvaške vezi v sodobni mladinski prozi*
- 66 Marija Bajzek Lukač, *Slovar Gornjega Senika. A–L*
- 67 Natalija Ulčnik, *Začetki prekmurskega časopisja*
- 68 Kolláth Anna (ur.), *A muravidéki kétnyelvű oktatás fél évszázada*
- 69 Jožica Čeh Steger, *Ekspressionistična stilna paradigma v kratki pripovedni prozi 1914–1923*
- 70 Bojan Musil, *Sociokulturna psihologija*
- 71 Irena Stramljč Breznik, *Tvorjenke slovenskega jezika med slovarjem in besedilom*
- 72 Karin Bakračevič Vukman, *Psihološki korelati učenja učenja*
- 73 Bernard Rajh, *Gúčati po antújoško*
- 74 Martina Orožen, *Kulturološki pogled na razvoj slovenskega knjižnega jezika. Od sistema k besedilu*
- 75 Marko Jesenšek (ur.), *Izzivi sodobnega slovenskega slovaropisja*
- 76 Natalia Kaloh Vid, *Ideological Translations of Robert Burns's Poetry in Russia and in the Soviet Union*
- 77 Branislava Vičar, *Parenteza v novinarskem in parlamentarnem diskurzu*
- 78 Darja Mazi - Leskovar, *Mladinska proza na tej in oni strani Atlantika*
- 79 Matjaž Klemenčič, *Zgodovina skupnosti slovenskih Američanov v Pueblu, Kolorado*
- 80 Marko Jesenšek (ur.), *Globinska moč besede. Red. prof. dr. Martini Orožen ob 80-letnici*
- 81 Mojca Tomišič, *Oprostite, zaspal sem se! Glagoli s se v slovenščini*
- 82 Mateja Pšunder, *Vodenje razreda*
- 83 Marko Jesenšek (ur.), *Večno mladi Htinj. Ob 80-letnici Janka Čara*
- 84 Vida Jesenšek (ur.), Alja Lipavic Oštir (ur.), Melanija Larisa Fabčič (ur.), *A svet je kroženje in povezava zagonetna ... Zbornik ob 80-letnici zaslužnega profesorja dr. Mirka Križmana. / Festschrift für Prof. em. Dr. Mirko Križman zum 80. Geburtstag*
- 85 Silvija Borovnik, *Književne študije. O vlogi ženske v slovenski književnosti, o sodobni prozi in o slovenski književnosti v Avstriji*
- 86 Наталья Калох Вид, *Роль апокалиптического откровения в творчестве Михаила Булгакова*
- 87 Wojciech Tokarz, *The Faces of Inclusion. Historical Fiction in Post-Dictatorship Argentina*

- 88 Marija Švajncer, *Vpogled v azijsko duhovnost*
- 89 Karel Gržan, *Odreševanje niča s posebnim ozirom na vlogo duhovnika v dramatici Stanka Majcna*
- 90 Marko Jesenšek, *Poglavja iz zgodovine prekmurskega knjižnega jezika*
- 91 Grant H. Lundberg, *Dialect Leveling in Haloze, Slovenia*
- 92 Kolláth Anna, *A szlovéniai magyar nyelv a többnyelvűség kontextusában*
- 93 Marko Jesenšek (ur.), *Slovenski jezik v stiku evropskega podonavskega in alpskega prostora*
- 94 Christine Konecny (ur.), Erla Hallsteinsdóttir (ur.), Brigita Kacjan (ur.), *Phraseologie im Sprachunterricht und in der Sprachendidaktik. / Phraseology in language teaching and in language didactics*
- 95 Melanija Fabčič (ur.), Sabine Fiedler (ur.), Joanna Szerszunowicz (ur.), *Phraseologie im interlingualen und interkulturellen Kontakt / Phraseology in Interlingual and Intercultural Contact*
- 96 Vida Jesenšek (ur.), Dmitrij Dobrovol'skij (ur.), *Phraseologie und Kultur / Phraseology and Culture*
- 97 Vida Jesenšek (ur.), Peter Grzybek (ur.), *Phraseologie im Wörterbuch und Korpus / Phraseology in Dictionaries and Corpora*
- 98 Simona Štavbar, *Svetniška imena in njihovo prevajanje*
- 99 Dragan Potočnik, *Viri in pouk zgodovine*
- 100 Avgust Pavel, *Prekmurska slovenska slovnica / Vend nyelvtan*
- 101 Jernej Kovač, *Supervizija, stres in poklicna izgorelost šolskih svetovalnih delavcev*
- 102 Marko Jesenšek (ur.), *Slovenski jezik na stičišču več kultur*
- 103 Alenka Jensterle-Doležal, *Avtor, tekst, kontekst, komunikacija. Poglavja iz slovenske moderne*
- 104 Kristina Kočan Šalomon, Natalia Kaloh Vid (ur.), *Sanje. Izbrano delo Lermontova*
- 105 Milan Ambrož, Lea-Marija Colarič-Jakše, *Pogled raziskovalca. Načela, metode in prakse*
- 106 Marko Jesenšek (ur.), *Leopold Volkmer. Prvi posvetni pesnik na slovenskem Štajerskem*
- 107 Natalia Kaloh Vid (ur.), *Творчество М. Ю. Лермонтова: мотивы, темы, переводы*
- 108 Marjan Krašna, *Izobraževanje v digitalnem svetu*
- 109 Mihaela Koletnik, *Medjezikovni stiki v besedju iz pomenskega polja kmetija v slovenskogoriškem narečju*
- 110 Marko Jesenšek, *Poglavja iz zgodovine vzhodnoštajerskega jezika*
- 111 Natalia Kaloh Vid, *Sovietisms in English Translations of M. Bulgakov's The Master and Margarita*
- 112 Melanija Larisa Fabčič, *Hybride Textsorten in Ernst Jüngers Werk – zwischen Essayistik, Diaristik und Fragment*

- 113 Irena Stramljič Breznik (ur.), *Manjšalnice v slovanskih jeziki: oblika in vloga / Деминутивы в славянских языках: форма и роль / Diminutives in Slavic Languages: Form and Role*
- 114 Marko Jesenšek (ur.), *Rojena v narečje. Akademikinji prof. dr. Zinki Zorko ob 80-letnici*
- 115 Marko Jesenšek (ur.), *Toporišičevo leto*
- 116 Mojca Štuhec, *Z železnico do modernejšega Maribora*
- 117 Marko Jesenšek, *Slovenski jezik v visokem šolstvu, literaturi in kulturi*
- 118 Matjaž Duh, Jerneja Herzog, Tomaž Zupančič, *Likovna edukacija in okoljska trajnost*
- 119 Marko Jesenšek (ur.), *Med didaktiko slovenskega jezika in poezijo. Ob 80-letnici Jožeta Lipnika*
- 120 Marko Jesenšek (ur.), *Av gust Pavel med Slovenci, Madžari in Avstriji*
- 121 Vida Jesenšek (ur.), *Germanistik in Maribor. Tradition und Perspektiven / Germanistika v Mariboru. Tradicija in perspektive / German Studies in Maribor. Tradition and perspectives*
- 122 Alenka Jensterle-Doležal, *Ključ i od labirinta*
- 123 Silvija Borovnik, *Večkulturnost in medkulturnost v slovenski književnosti*
- 124 Matjaž Klemenčič, Aleš Maver, *Izbrana poglavja iz zgodovine selitev od začetkov do danes*
- 125 Eva Premk Bogataj, *Časovno v večnem in večnost v minljivem*
- 126 Jožica Čeh Steger (ur.), Simona Pulko (ur.), Melita Zemljak Jontes (ur.), *Ivan Cankar v medkulturnem prostoru. Ob stoti obletnici Cankarjeve smrti*
- 127 Alenka Valh Lopert, Mihaela Koletnik, *Non-standard Features of the Slovene Language in Slovene Popular Culture*
- 128 Irena Stramljič Breznik, *Med besedo in besedno zvezo*
- 129 Marko Jesenšek, *Prekmurski jezik med knjižno normo in narečjem*
- 130 Marija Švajncer, *Slavko Grum – vztrajati ali pobegniti onkraj*
- 131 Vida Jesenšek, Horst Ehrhardt (ur.), *Sprache und Stil im Werk von Alma M. Karlin / Jezik in slog v delih Alme M. Karlin / Language and Style in the Work of Alma M. Karlin*
- 132 Matjaž Klemenčič, Tadej Šeruga, *Pregled zgodovine slovenske skupnosti v Elyju, Minnesota*
- 133 Mira Krajnc Ivič (ur.), Andreja Žele (ur.), *Pogled v jezik in iz jezika. Adi Vidovič Muha ob jubileju*
- 134 Andreja Žele, Mira Krajnc Ivič, *Sodobna slovenska skladnja: diskurzni in slovnični vidik*
- 135 Marko Jesenšek (ur.), *Slovensko jezikoslovje, književnost in poučevanje slovenščine. Slovar slovenskega knjižnega jezika 16. stoletja. Veliki madžarsko-slovenski spletni slovar*
- 136 Irena Stramljič Breznik, *Besedotvorje: teoretično, praktično in didaktično*

- 137 Natalia Kaloh Vid, *Re-translations to Paratexts to Children's Literature. The Diversity of Literary Translation*
- 138 Matjaž Duh, Jerneja Herzog, *Likovna apreciacija v vzgoji in izobraževanju Primeri kvalitativnih raziskav*
- 139 Irena Orel (ur.), Martina Orožen (ur.), Marko Jesenšek (ur.), *Vodnikov katekizem. Kershanski navuk sa Illirske deshele vsét is Katehisma sa vŕe zerkve Franzoskiga Zesarŕtva*
- 140 Matjaž Klemenčič, Milan Mrdenović, Tadej Šeruga, *Politična participacija slovenskih etničnih skupnosti v ZDA. Študija primerov Clevelanda, Ohio, in Elyja, Minnesota*
- 141 Marko Jesenšek (ur.), *Deroči vrec Antona Krempla*
- 142 Vida Jesenšek, *Beiträge zur deutschen und slowenischen Phraseologie und Parömiologie*



Univerzitetna založba
Univerze v Mariboru



Cena: 19 EUR